

Проміжний звіт з наукової теми кафедри психології особистості та соціальних практик

«Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

(листопад, 2023 р.)

Керівник наукової теми:

Оксана Сергєєнкова,
доктор психологічних наук, професор

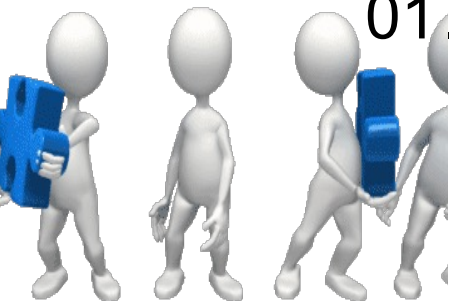
Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

Етапи дослідження:

Пілотний /аналітико-синтетичний 01.03.2021-31.08.2022

Основний / теоретико-практичний 01.09.2022-31.12.2025

Підсумковий / узагальнюючий 01.01.2025-01.03.2026

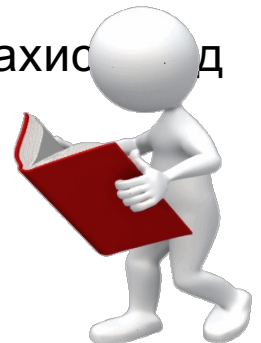

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

Основний / теоретико-практичний 01.09.2022-31.12.2025

Мета: виконання завдань у пізнавальному розрізі основних наукових концептів:

- «глобальні соціальні трансформації – соціальні та природні виклики – «безпекові» стратегії – конструктивна поведінка»;
- глобальні несприятливі життєві ситуації зіставляються за змістом і формою на рівні розвитку окремої людини у її різних життєвих сферах;
- формування у особистості системи психологічного самозахисту від цивілізаційних і природних викликів та загроз...

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

...Конструктивна поведінка людини має стати індивідуальним і водночас соціальним комплексом «безпекових» стратегій, які забезпечують оптимальну якість життя у «кризових», «екстремальних» та «надзвичайних» ситуаціях сучасного повсякдення із власними причинно-наслідковими детермінантами, а, значить, вагомим показником соціальної відповідальності у ситуації прийняття персональних результативних рішень...

МОДЕЛЬ КОНСТРУКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ

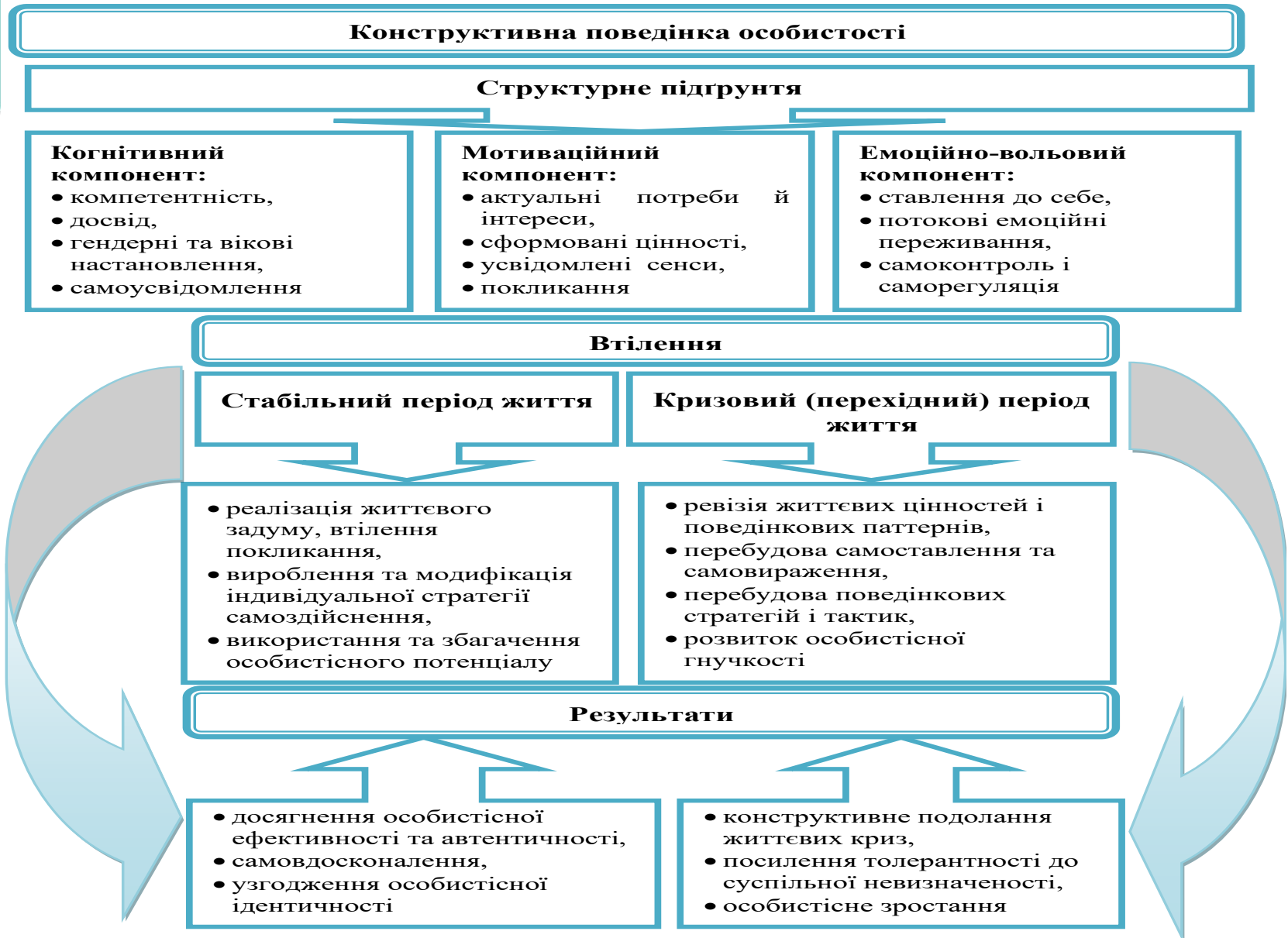

Рис. 1.

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

■ Реальність світу і багатомірність дійсності особистості у трансформаціях суспільних відносин (Каліщук С.М., Сергеєнкова О.П.)

- Самореалізація як умова конструктивної поведінки особистості в трансформаціях суспільних відносин (Столярчук О.А. Коханова О.П. Сорокіна О.А.)
- Аксіологічний підхід до розвитку особистості та конструювання міжособистісної взаємодії (Кутішенко В.П.)
- Особистісне моделювання як конструкт безпечної поведінки людини (Цюман Т.П. Рева О.М.)
- Конструктивна поведінка особистості в конфлікті в умовах суспільних змін (Власенко І.А.)
- Духовно-моральний ресурс конструктивної поведінки особистості (Вінник Н.Д.)
- Особистість у сучасному соціумі: формування конструктивних копінг-стратегій (Ткачишина О.Р.)
- Особистісні чинники конструктивної поведінки особистості (Васильєв О.О.)
- ... наукові розвідки студентів, аспірантів

Реальність світу і багатомірність дійсності особистості у трансформаціях суспільних відносин (Каліщук С.М. Сергеєнкова О.П.)

Окреслено психотехнічний протокол відновлення реалістичності особистості у кризі з обґрунтуванням механізмів подолання, елементів простору кризового втручання

Визначено рушійні сили психологічного супроводу особистості у кризі.

Створено абрис внутрішньої логіки відбудови реалістичності у процесі кризового консультування.

Запропоновано п'яти-кроковий алгоритм кризового втручання, розкрито значення і зміст кожного кроку.

Досліджено настанови і дії особистості щодо реалізації свого покликання у сфері духовних пошуків, у реальному житті та віртуальному життєвому просторі.

Досліджено діалектику "цінностей середовища" і "цінностей життєвого досвіду".

Самореалізація як умова конструктивної поведінки особистості в трансформаціях суспільних відносин (Столярчук О.А. Коханова О.П. Сорокіна О.А.)

Досліджено види та вплив гендерних стереотипів на самореалізацію жінок раннього та середнього дорослого віку, здійснено порівняльний аналіз отриманих результатів.

Проаналізовано зміст кризових переживань жінки як ризик порушення особистісної самореалізації у ситуації передчасного народження дитини.

Проаналізовано специфіку самореалізації викладача у науковому та педагогічному аспектах.

Розкрито специфіку усвідомлення та реалізації покликання як провідного мотиву самореалізації особистості.

Досліджено настановлення майбутніх психологів щодо реалізації ідей сталого розвитку суспільства.

Аксіологічний підхід до розвитку особистості та конструювання міжособистісної взаємодії (Кутішенко В.П.)

Проведено емпіричне дослідження особливостей переживання внутрішньо особистісних конфліктів студентською молоддю в період повномасштабної війни в Україні.

Емпірично підтверджено необхідність розгляду духовних ресурсів особистості, її ціннісних орієнтацій як життєво-необхідних конструктів нашого часу.

Обґрунтовано використання в психологічній практиці ряду інструментів, які допоможуть особистості усвідомити свою ресурсність, відновити здатності до перегляду цінностей, подальшого сенсотворення та конструктивної взаємодії.

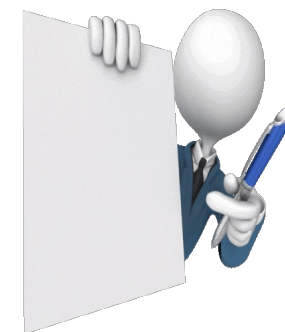
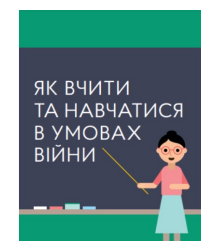
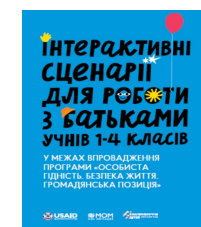
Особистісне моделювання як конструкт безпечної поведінки людини (Цюман Т.П., Рева О.М.)

Розроблено та апробується програма інтерактивних сценаріїв для учнів 5-6 класів «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».

Розроблено та апробовано програму інтерактивних сценаріїв для учнів 1-4 класів «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».

Розроблено та апробовано інтерактивні сценарії для роботи з батьками учнів 1-4 класів «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».

Розроблено інформаційно-методичні матеріали для освітян зі створення сприятливих умов для навчання та розвитку в умовах воєнного часу.

Конструктивна поведінка особистості в конфлікті в умовах суспільних змін (Власенко І.А.)

Проведено емпіричне дослідження психологічних особливостей переживання внутрішньо особистісних конфліктів молоддю в умовах повномасштабної війни в Україні, виявлено змістові особливості внутрішньоособистісних конфліктів, провідні чинники, що їх зумовлюють та шляхи вирішення таких конфліктів.

Узагальнено комплекс прийомів та технік психологічної допомоги і самодопомоги особистості, яка переживає внутрішньо особистісний конфлікт.

Визначено інструменти діагностики конфліктів у організації на основі аналізу зарубіжного досвіду.

Духовно-моральний ресурс конструктивної поведінки особистості (Вінник Н.Д)

На основі виокремлених складових духовно-морального ресурсу особистості, зокрема, в кризових ситуаціях, розроблено модель «Духовні копінг-ресурси конструктивної поведінки особистості».

Розпочато констатувальний етап експерименту, мета якого дослідження духовних копінг-ресурсів, згідно розробленої моделі та програми дослідження.

Особистість у сучасному соціумі: формування конструктивних копінг-стратегій (Ткачишина О.Р.)

Проаналізовано вплив стану психічного та психологічного здоров'я на поведінку особистості та вибір нею конструктивних копінг-стратегій.

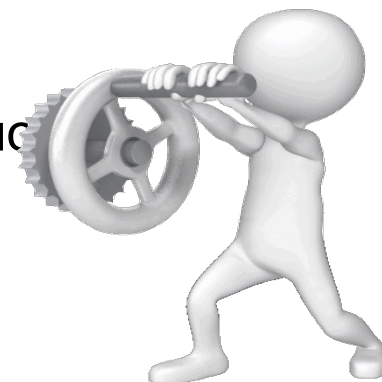
Розглянуто основні критерії психічного та психологічного здоров'я, що впливають на поведінку особистості.

Визначено основні характеристики конструктивної (адаптивної) та деструктивної (дезадаптивної) поведінки у контексті проблеми психічного та психологічного здоров'я.

Визначено основні причини дистресу під час війни та їх вплив на поведінку особистості.

Окреслені основні напрямки допомоги населенню в умовах війни, що впливають на ментальне здоров'я.

Визначені шляхи самодопомоги, що впливають на ментальне здоров'я особистості.

Особистісні чинники конструктивної поведінки (Васильєв О.О.)

Розроблено структурно-функціональну модель особистісних чинників конструктивної та деструктивної поведінки особистості.

Визначено фактори, що сприяють нейтралізації деструктивних впливів середовища та формуванню основ конструктивної поведінки на різних етапах становлення особистості.

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

Проектна участь (1):

Кутішенко В.П.– «Психологічні ресурси життєстійкості в умовах війни» (Hackathon for Leadership in Local Innovations (грантодавач - мережа ANTS за фінансової підтримки NED); серпень-вересень 2023 (сертифікат учасниці у складі команди «Дослідниці»)

Монографія (1):

Каліщук С.М. - Ресурсна матриця психолога-консультанта у подіях війни: монографія. Київ: Майстер-друк. 103. (ISBN 978-617-7652-82-2). (2023)

Навчальні посібники (2):

Каліщук С.М. - Психотехніки кризового консультування моделі, алгоритми, вправи, приклади (2023), (у друці)

Столярчук О.А. Життєві кризи особистості: психологічний путівник, (2023), (у друці)

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

Статті у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus, WOS - 5 (1 – очікується індексація)

1. Kryvonis, T., Artemova, O., Androsovyh, K., Zaushnikova, M., Agapova, I., & **Kutishenko, V.** (2023). Methodological Tools for Carrying Out Psychological Training. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 14(1), 59-74.
2. Khrypko S., Yang Qi, **Stoliarchuk O.**, Prorok N., Spudka I., **Kalishchuk S.**, Lobanchuk O., Mishchenko-Driuchylo V. (2023). Vocation: Theory and Practice. WISDOM 2(26), 49-59. DOI:10.24234/wisdom.v26i2.
3. **Olesia Stoliarchuk**, Keyan Liang, Svitlana Khrypko, Olena Ishchuk, **Oksana Serhieienkova**, Svitlana Kalishchuk, Tetiana Divchuk (2023). Bridging Education and Sustainable Development: Assessing Future Psychologists' Perspectives. European Journal of Sustainable Development (2023), 12, 3, 307-320 ISSN: 2239-5938. Doi: 10.14207/ejsd.2023.v12n3p307.
4. Khrypko Svitlana, Yang Qi, Zabolotniuk Volodymyr, Zabolotniuk Igor, **Stoliarchuk Olesia**, Tadeush Olena, Lobanchuk Olena, Pasko Katerina (2023). Scientist and Teacher – two Facets of Being a Lecturer of High School in a Postmodern World. WISDOM, 25 (1), 129–144.
5. Khrypko, Svitlana and **Serhieienkova, Oksana** and Ishchuk, M. and Chop, V. and Spudka, I. and Divchuk, T. (2023) Precariat As an Anomic Vector of the Shadow Economy: Challenges and Threats to the Sustainable Development of Society European Journal of Sustainable Development (12 (4)). p. 561. ISSN 2239-5938

Інші видання (зарубіжні) – 1

Коханова О.П. Самореалізація особистості в умовах трансформацій суспільних відносин (2023). III International Scientific and Practical Conference «Theoretical and practical aspects of science». Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference «Theoretical and Practical Aspects of Science». Prague, Czech Republic. 2023. 108-110.

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

Фахові статті, що затверджено МОН – 10

- 1.Каліщук С.М. (2023). Прикладні моделі психологічного супроводу особистості у кризі. *Habitus. Габітус*. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 43.144-151.
- 2.Каліщук С.М. (2023). Механізми змін і внутрішня логіка відновлення реалістичності у кризовому втручанні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія “Психологічні науки”*. 3. (прийнято до друку).
- 3.Ткачишина, Оксана Романівна, Столярчук, Олеся Анатоліївна (2023) Конструктивна поведінка особистості в контексті проблеми психічного та психологічного здоров'я. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія: Психологія*. 34(73). 78–83.
- 4.Вінник Н., Кутішенко В., До питання духовності та копінг-поведінки *Електронний навчальний журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), 2023. – № 8(26) – С. 616-633*
5. Кутішенко В.П., Власенко І., Вінник Н. Ціннісно-мотиваційний профіль студентів-психологів молодших курсів *Електронний навчальний журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), 2023. – № 14(32) . – прийнято до друку.*
6. Власенко І., Кутішенко В., Вінник Н., Переживання внутрішньоособистісних конфліктів студентською молоддю в умовах війни в Україні / *Габітус*, 2023. – № 53. – (прийнято до друку)
- 7.Столярчук О. А. (2023) Зміст і детермінанти переживання студентською молоддю кризи втрати почуття безпеки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Психологія*. (1). с. 78-82.
- 8.Столярчук О, Коханова О., Сорокіна О. (2023) Роль soft skills у професійному розвитку майбутніх психологів *HABITUS (прийнято до друку)*
- 9.Столярчук О.А., Сергеєнкова О. П. (2023) Проблема адаптації сучасних підлітків до умов шкільного навчання *Габітус* (48). с. 92-98. ISSN 2663-5208; 2663-5216
- 10.Цюман, Т., Рева, О. (2023). Психологічна культура формування в учнів 5-6 класів особистої гідності, безпеки життя, громадянської позиції. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка.*, (39 (2) (подано до друку)

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

Статті у співавторстві зі студентами/аспірантами - 12

1. Коханова О.П., Бурячок Є.Р. *Вплив гендерних стереотипів на самореалізацію жінок*. (2023). Modern research in world science. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua". Lviv, Ukraine. 2023. P. 859-865
2. Підготовка і презентація студентської наукової роботи "Вплив гендерних стереотипів на самореалізацію жінок" Бурячок Є.Р., студенткою 2 курсу ОП «Практична психологія» заочної форми навчання, на Міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації засад сталого розвитку» за напрямом «Соціальні та поведінкові науки» (м. Івано-Франківськ, травень, 2023) - **II премія в Конкурсі**
3. Вінник Н. Д., Галушка В. В. Духовні копінг-ресурси як основа копінг-поведінки особистості Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / Тернопіль: ТОКІППО, 2023. С 86-90.
4. Каліщук С.М., Журавель Є.Ю. (2023). Детермінанти картини світу особистості. *Матеріали міжнародної конференції «Євроінтеграційні процеси в Україні: історичні, культурні, політико-правові та психологічні аспекти» Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. 12–13 квітня 2023 р., м. Київ. – Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. 235-239. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-311-1-57>.*
5. Каліщук С.М., Третяк Ю.А. (2023). Соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців в умовах кризового медичного центру. *Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи. Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Україна, Житомир, 25 квітня 2023 р.). 137-139.*
6. Столярчук О. А., Горобчук Д. Ю. (2023). Особливості переживання кризи батьківства в ситуації передчасного народження дитини. *HABITUS. (45). 172–177.*
7. Сорокіна О. А., Ванівська Д. В. (2023). Психологічні особливості адаптації осіб з ментальними порушеннями // *Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Mechanisms of Scientific and Technical Potential Development» 23-24 листопада 2023*
8. Холодняк В., Власенко І. Ефективність діяльності працівників банків у контексті соціально-психологічного клімату *Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи. Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Житомир, 25 квітня 2023 р.).*
9. Власенко І., Ігнатенко Ю. Емпіричне дослідження впливу переживання подій війни на подружні стосунки *Education via Distance learning and Other Pedagogical Challenges* Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Дніпро, 21-22 вересня 2023
10. Чигирин С., Власенко І. Емоційний інтелект як чинник соціально-психологічного клімату освітніх організацій *Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи. Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Житомир, 25 квітня 2023 р.). С. 298-301.*
11. Вінник Н. Д., Коленко В. В. Особливості девіантної поведінки підлітків під час воєнного стану: експериментальний аспект Геретівські читання: наукові статті, тези доповідей та інші матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 22 вересня 2023 року). Тернопіль: ТОКІППО, 2023. С. – 33-38
12. Вінник Н, Балашова В., Дослідження впливу корпоративної культури на самоефективність студентів: емпіричний аспект. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Аксіопсихологічні вектори розвитку сучасної освіти», 19-20 жовтня 2023 року, м. Тернопіль

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

Впровадження в освітній процес:

Психологія особистості
Психологія розвитку
Соціальна психологія
Експериментальна психологія
Конфліктологія
Психологічний практикум з комунікації
Психологія управління
Психологія бізнесу та підприємництва
Психологія мотивації та прийняття рішень
Психологія реклами та PR
Психодіагностика з основами математичної статистики
Психологічне консультування та психокорекція
Іміджелогія
Коучинг
Управління проєктами
Психологія соціальних процесів та організаційні зміни
Тренінг з командування
Психологічні технології відбору та роботи з персоналом
Тайм-менеджмент
Практикум з кар'єрного консультування
Мистецтво самопрезентації в професійній діяльності
Організаційна культура та поведінка особистості
Стрес-менеджмент в організації
ППОР: Психологічні практики збереження здоров'я
ППОР: Психологія особистісної ефективності

Професійне спілкування іноземною мовою
Теорія і практика сучасних психологічних досліджень
Екстремальна психологія з практикумом: Екстремальні ситуації та їх наслідки
Екстремальна психологія з практикумом: Психічна травма та постратравматичний стресовий розлад
Кризова психологія з практикумом Життєві кризи особистості
Кризова психологія з практикумом: Суїцидологія
Кризова психологія з практикумом: Психосоматичні ресурси особистості
Педагогіка та психологія вищої школи
Методика викладання психологічних дисциплін
Психотехніки допомоги в ситуації втрати та горя
Психологія насильства
Психологічна допомога особистості в умовах надзвичайних ситуацій
Психологія залежної поведінки особистості
Практикум з кризового консультування

Наукова тема: «Психологія конструктивної поведінки особистості у трансформаціях суспільних відносин»

Перспективи:

- пошук рішень актуальних проблем психологічної теорії та практики відповідно суспільних запитів;
- співпраця між академічними інституціями та практичними осередками задля реалізації результатів наукових наробок;
- міжнародний обмін досвідом у пошуках перспективних рішень інноваціювання наукового інструментарію психологічної науки;
- розроблення змісту нової інтегративної навчальної дисципліни «Психологія конструктивної поведінки особистості»...

